

דפי עיון

במפרשים

"לייהודים היתה אורה" אמר רבי יהודה:
אורה - זו תורה.

וכך הוא אומר:
"כי נר מצוה ותורה אור" [מגילה ט"ז]

לזכרה של: אורה מושקוביץ ע"ה
משוואות- יצחק

יולע"י מ.מושקוביץ * משוואות- יצחק * טל': 08-8616173 ד.ג.שדה-גת * פקס: 08-8616174

פרשת ב ש ל ח

א. רשות הירש
פרק טז, פסוק א':

(א) בסיפור הזה שבפסוקים אי באים להילופין הביטויים: "כל-עדת בני-ישראל", "כל-בני ישראל", "בני ישראל", ונראה שדבר זה אינו בכוון הביטוי כל-עדת בני-ישראל מציין את כל הציבור הישראלי במשמעותו העילאית: כלל הציבור המאוחד ביעודו המשותף. הרי זה כלל הציבור המיועד להיות קהל ה', והטעמת התואר "עדת" מיד בפתחה הסיפור מכניה את לב הקורא לקראת המאורעות הבאים, שהם בעלי חשיבות מרובה לגבי ייעודה הכלול של עדות ישראל. מושם כך גם מדקוק הכתוב בקביעת המקום והתאריך. היה זה בדיק במלאות חדש ימים לשחרורם — ב חמשה עשר יום לחידש השנה לצאתם מארץ מצרים, ממש יצאו בחמשה-עשר לחודש הראשון. היה זה שוב יום החמשה-עשר, אלומ מסוג אחר, מעין "פסח קטן" לאחר הפסח הגדול (ולאחר מכן נקבע באמת "פסח שני" בערב החמשה-עשר באיר — עי' במדבר ט, יא). יום זה לא נועד לשבירת מوطה על השעבוד ולא להקמת בתיהם ישראל והצלתם מעבדות וכליון, אלא לשחרור הרוח והנפש מככבי הדאגה למזון הגוף — על ידי העמדת קיום הפרט והמשפחה תחת שלטון ה', והשגתנו במצות השבת. כי לא בא הסיפור זה אלא להודיע על מוסד השבת, שהונาง בחמי עם ישראל על ידי התנשות בלתי-פוסקת בחוויה הניסית של ארבעים שנות המדבר, מוסד שכל ישראל וכל היהדות הושתטו עליו. אם הפסח הקים לה' את בתיהם ישראל, הרי השבת קיימה לה' את בתיהם ישראל לדורות.

1. *כלא* זומת את הפסוקים, אלה צוויי הפקודות מטהרין כזאת כזאת?

ויאלו?

2. אה' הייאז האותן מכך מכך?

גאות?

3. אתה שורך צוין זה פנאיות וציאת נזריקם קז'יך חוויה גורני נזה?

4. אה' הא'ז' פאנז'ום השם פאן' אולט'ה הייאז?

5. אה' הפקוד'ה הנקווע' פון פון פונט?

* * *

(יד) ה' ילחם לכם לא בשעה זו בלבד ילחם לכם

אלא לעולם ילחם כנגדון של אויביכם. רבי

מאייר אומר ה' ילחם לכם כשהתהיינו עומדים ושותקין

ה' ילחם לכם קל וחומר כשהתניינו לו שבת.

רבי (מאייר) אומר ה' ילחם לכם הוא יעשה לכם

נסים וגבורות. ואתם תהיו עומדים ושותקין, אמרו

ישראל למשה רבינו משה מה עליינו לעשות אמר

לهم אתם תהיו מפאים ומדומים ונותניין שנאמר

ושבח וגדולה ותפארת למי שהמלחמות שלו שנאמר

רומיות אל בגרונם. ואמר רוזמה על השמיים אלהים

על כל הארץ כבודך. ואמר ה' אלהי אתה ארוזמאן

אודה שמקד כי עשית פלא עצות מרוזק אמונה

אומן (ישעיה כה) באותו שעה פתחו ישראל פיהם

ו אמרו שירה אשירה לה' כי גאה גאה:

1. מכך אתה הקוראי הפסוק?

2. אתה קז'יך פיקע אתה אין הatzם עפה?

3. איך תקין הatzם פקעה זו ואה' היתה מתקנתו?

* * *

ה. דבר אחר: הנני ממתיר לךם לךם מן פשעים -

הדא הוא דכתיב: (קהלת יא, א) ישלח לחםך על פניו הרים כי ברב הימים תמץאננו,

ר' חנין אמר: בשעה שקרא הקדוש ברוך הוא לאברהם, ענה לו: (בראשית כב, א)

יעיאמר הנני, אמר לו הקדוש ברוך הוא: תיך, (בז) [באותנו] לשון אני משלם

שבר לבניך, שנאמר: הנני ממתיר לךם לךם מן השמים, ועליו הבהיר אומר:

(משליכ, ז) מתחלה בתרמו צדיק, זה אברהם, דכתיב בה (בראשית ז, א) 'התהלך

לפני זהה תמים'; (משליכ, ט) 'אשרי בניו אחריו', איתה מוצא: 'כל מה שעשה

אברהם אבינו למלאכי השרת בעצמו עשה הקדוש ברוך הוא לבניו, הוא אמר:

(בראשית ז, ז) יקח נא מעט מים, על ידי שליח, והקדוש ברוך הוא נתן מים על

ידי שליח, מנין, שנאמר: (שמות ז, ז) 'הנני עמד לפניך שם על הצור'; והוא אמר:

(בראשית ט, ט) 'זרחצ'ו בגליקם', ופרקע לךם במדבר, שנאמר: (יחזקאל ט, ט)

'וארחצ'ך במים'; הוא אמר: (בראשית ט, ט) 'זיהשענו מחת העז', והקדוש ברוך

הוא: (להלן קה, לט) 'פרקע ענן למסק'; הוא לנו אותם, שנאמר: (בראשית ט, ט)

'ואברהם הלך עטם לשחים', ופרקע הקדוש ברוך הוא לבניו, שנאמר: (שמות יג,

ג. מלדרש לרבה.

פרק טז' פסוק ד':

כג) עזה הילך לפניהם יומם; והוא אמר: (בראשית שם, ה) יזאקה פת לחם, ומקדוש ברוך הוא אמר: 'הנני מפטר לכם לחם'. אמר ר' יהודה הילוי בר' שלום בשם ר' יונה, ואף ר' לוי בשם ר' חמא בר' חנינא אמר: לארכבים ושתים מסעות ירד لكم הפן, והיכן ירד, באלו, ולמה באלו, בזכות שאמר אברהם: (שם שם, ו) לחש ועשין ענות, כך הקדוש ברוך הוא פרע לבניו, שנאמר: 'הנני מפטר לכם לחם מן השמים'.

- כלפיה מהה האגדה אוחזת כי שהיא כסוקים כי מקראי כאיי, אה
כלפיה מהה אוחזת כי מהה האגדה אהיה כסוקים?
אה כלאיין כלאי?
אה כלאיין כלאי נאזרו נאזר?*

* * *

ד. מלאת מחשבת .

פרק יז' פסוק ב':

וירב העם עם משה ויאמר תנו לנו מים ונשתה וננו' עד הייש ה' בקרבנו אם אין:
עדין נט' כחיזיק יסרkol' חמונה טhma כלכבר וועוד נסתפקו אה' סלומות וכמוסיס
מפעקה הלאס מה מה' לו' חחיזות טיניס כהייטנמי פלטה וול' כ' פטול' כל' זחת.
מל' כן אהמרו: תנו לנו מים ונשתה וול' אהמרו כתפלל אה' כ' ייתן לנו מים. וממה
כ'ו' כחיזיק אה'ל נט' שומט וליינו מליר לה' גורחו. וזה אהמרו מה' פנסון אה' כ' ?
כ'ו' יקלח ניסיון לטחול נרכס מים לנטותה הם נט' צחלו' ננטות לה' כ' סחס
מים יכול קם ? טל' כו' כריך טס' סמחים מסה טל' נסותה אה' כ' ללחמל טז
כ' בקרבנו אה' חין כלומר אה' יט' כ' בקרכס וככלנס' ווּס' יט' נכס' חמונה' ביני'י
כ' אה' חין ווּס' יט' מינו' אה' נט' יט' מינו' ?

- כלפיה
1. כלפיה קומץ כי סכת הימה אונתת מקפה אה' אונז' צ' נאצ'ת?
2. אה קז'וק כלפיה אה' ואה' הימה נאצ'ת?
3. אויך כלפיה אה' את: "קרכט" ?
4. אויך הקאיה נאצ'ת?
כלפיה*

* * *

ה. רמב"ן .

פרק יז' פסוק יד':

(יד) כתוב זאת זכרון בספר. אמר רבי אברהם ^ט כי הוא ספר נודע והוא ספר המלחמות ה', ומתוב בו המלחמות שעשה השם בעבור יratio ויתכן שהיה מימות אברהם. ואין בדבריו אלה רק תואנה. והנזכר בענייני כי בספר יורמו לספר התורה, שכן שכתוב לקוח את ספר התורה הזה ^{טט}, יאמר כתוב זאת בספר תורה שיזכרו בני ישראל מה שעשה עמלק. כי מהה אמתה ^{טט}, את זכרו ^{טט}, ובתתי נקמתי בו ביד עמי ישראל ^{טט}, וזה היא המזווה שכתום לנו במשנה תורה זכרור את אשר עשה לך עמלק ^{טט} ואמר ושים באוני יהושע, לצומו ^{טט} להזכיר לישראל את כל התלאה אשר באה להם על ידו כי הוא ^{טט} הידוע ועד ^{טט}, וירמו כי אחרי שירשו הארץ ימחו אותה כי מצוה עליהם תחלה להזכיר שבעת הגוים וינחלו הארץ, זה שנאמר שם והירה בהנחי ה' אלהיך לך וגורי ^{טט}, ואם היה בימי יהושע בן נון כן ^{טט}. היה מתיירם ^{טט} למחות אותו אבל נשאר הארץ לרשותם ביוםיו הרבה מאד, ולא הגיע זמנה:

עד מלוך שאל:

- כלפיה
1. אה קז'וק היז'ו'ו' כלאי?
2. אה' צאת האבן-אצ'א?
3. נאזר כלפיה איז'ו'ו' אקמ'ה?
4. אה' צאת כלפיה?
5. אה צן הוכחותו?
6. אה קז'וק קכח פאנז'אות?*